

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๔/๒๕๔๒

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๒

เรื่อง ศาลแขวงนครสวรรค์ส่งความเห็นของกลุ่มความซึ่งโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติสภาภิบาล พ.ศ. ๒๕๔๕
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นางบังอร สกลวิทยานนท์ ประธานกรรมการสภาภิบาลช่องแค จังหวัด
นครสวรรค์ ยื่นคำร้องต่อศาลแขวงนครสวรรค์ เพื่อขอให้มีคำสั่งให้ นายสมเกียรติ กงทิม (ผู้ร้อง)
พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภาภิบาล เนื่องจากระหว่างดำรงตำแหน่งผู้ร้องได้อุปสมบท เป็นเหตุต้องพ้นจาก
ตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสภาภิบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐ (๔) แต่ผู้ร้องยังคงปฏิบัติหน้าที่
ทำให้เกิดความเสียหาย ผู้ร้องอ้างว่าได้อุปสมบทเป็นระยะเวลาสั้นๆ หลังจากลาสิกขาบทผู้ร้องก็เข้าร่วม
ประชุมกับกรรมการสภาภิบาลโดยไม่มีผู้คัดค้าน การขอให้ศาลสั่งให้ผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภาภิบาล
โดยอาศัยเหตุตามมาตรา ๑๐ (๔) ของพระราชบัญญัติสภาภิบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ บทบัญญัติดังกล่าว
จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔

พิจารณาแล้ว มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยข้อแรกว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย
ปัญหาตามคำร้องของผู้ร้องหรือไม่ พิจารณาแล้ว ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พระราช
บัญญัติสภาภิบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภาภิบาล
เป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ และความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภาภิบาล
เป็นเทศบาลใช้บังคับกับกรรมการสภาภิบาลซึ่งได้รับเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะจากสภาภิบาลนั้น
จนกว่าจะครบวาระที่เหลืออยู่เดิมของกรรมการสภาภิบาลนั้น ขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับเรื่องนี้ไว้
ดำเนินการ พระราชบัญญัติสภาภิบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ และมาตรา ๕ ของพระราช
บัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ตำแหน่งกรรมการ
สภาภิบาลยังมีผลสืบเนื่องให้กรรมการสภาภิบาลเป็นสมาชิกสภาเทศบาลต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญ
จึงพิจารณาวินิจฉัยปัญหาตามคำร้องของผู้ร้องได้

มีปัญหาคต้องวินิจฉัยต่อไปว่า พระราชบัญญัติสภาภิบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๐ (๔)
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔ หรือไม่ พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคแรก

บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้” เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพโดยทั่วไป รัฐธรรมนูญมิได้ห้ามมิให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลบางจำพวก เพื่อไม่ให้เกิดภาวะชะงักงันหรือล่าช้าในการที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ถูกกำหนดให้สิ้นสุดสมาชิกภาพทำนองเดียวกันกับกรรมการสุขาภิบาลที่พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “กรรมการสุขาภิบาลตามความในมาตรา ๗ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล” พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๐ (๔) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

สำหรับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๘ ที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็น การขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมิควรได้เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ แต่แตกต่างจากบุคคลอื่น” นั้น เห็นว่า เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิเสรีภาพของบุคคลในการที่จะนับถือศาสนา การปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน การที่มาตรา ๑๐ (๔) ของพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ ระบุให้ผู้เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวชต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสุขาภิบาลก็มิได้เป็นเหตุให้บุคคลนั้นขาดเสรีภาพในการนับถือศาสนา หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตนไม่ได้แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๐ (๔) ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๘ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

